

JOHANNES FORNERIUS (1582-1668)
EEN MUSICEREND SCHEEPSCHIRURGIJN EN ZIJN
CARRIÈRE TOT STADS- EN LANDSDOCTOR
TE ROTTERDAM

DOOR DRS. M. J. VAN LIEBURG

BIJ een inventarisatie van de geneeskunde beoefenaren in het 17e eeuwse Rotterdam laten zich de namen op de lijst van *medicinae doctores*, chirurgijns en andere vertegenwoordigers van het zo rijk gedifferentieerde medische beroep op velerlei manieren rangschikken. De tweedeling die daarbij in de medische en wetenschapsgeschiedenis gewoonlijk wordt gemaakt, gaat uit van het gegeven of de betrokken persoon al dan niet in publikaties over het wetenschappelijk denken en praktisch-medisch handelen geschreven heeft. Door bovendien onderscheid te maken tussen geschriften welke internationaal en publikaties die lokaal of nationaal zijn verspreid, bekendheid kregen en invloed hebben uitgeoefend, ontstaat een driedeling, die ook kan worden nagevolgd in de medische geschiedenis van Rotterdam.

Rotterdamse medici die gedurende de 17e eeuw het internationale forum wisten te bereiken, zijn in aantal beperkt. Genoemd kunnen worden de stadsdoctor Jacobus de Back (1594-1658) met zijn opzienbarende opvatting over 'de nietigheid der geesten' ¹⁾, de medicus-classicus Zacharias Sylvius (1608-1664) als pleitbezorger van Harvey's leer der bloedsomloop ²⁾ en de lector anatomicus Nicolaas Zas (1610-1663), die als verdediger der bilsiaanse fysiologie de handschoen opnam tegen Thomas Bartholinus (1616-1680), de bekende Deense anatoom ³⁾.

De tweede groep, met publikaties van minder wijdreikend belang, laat zich vertegenwoordigen door doctoren en chirurgijns als Gerard (van) Duijnen (\pm 1600-1679) en zijn bewerking van Gemma's 'Pest-Beschrijvinge' ⁴⁾, Zacharias van de Graaf en zijn uitgave van bekende chirurgische en medische werken ⁵⁾ en Pieter Muys (\pm 1645-1721) met de publikatie van een fysiologie-compendium ⁶⁾.

Het meest omvangrijk is ongetwijfeld het aantal vertegenwoordigers van de derde groep. Zij sluiten zich aan in de rij van naamlozen, of in de gelederen van hen wier werk naar het